

OSLO BYFOGDEMBETE

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
31 OKT 2007	
SAKSNR.:	200705911
AVD/KONT/BEH:	LOV/ED/MHG
DOK.NR. 43	ARKIVKODE:

Deres ref:
2007 05911 EO/MHG

Vår ref:
07-158969/ADM-OBYF

Dato:
30. oktober 2007

Høring – Forskrift til den nye offentlighetsloven

Det vises til departementets høringsbrev av 4. september 2007.

Oslo byfogdembete vil først påpeke den korte tid som er fastsatt fra høringsfristens utløp og til forskriften er ment å tre i kraft, og ber om at tidspunktet for iverksettelse skyves fram i tid. Forskriften vil medføre til dels vesentlige endringer fra dagens regler, og det er nødvendig at det avsettes tilstrekkelig tid til å få vurdert de innspill som kommer inn i høringsrunden. Selv om endringene skulle bli mindre omfattende enn foreslått vil det kreve tilpasninger hos brukerne som nødvendigvis vil måtte ta noe tid. Vi mener det er uheldig å fastsette forskrifter som de som omfattes ikke vil ha mulighet til å følge på iverksettelsestidspunktet.

Offentlighetsloven gjelder også i dag for domstolenes arbeid med **vigslar, partnerskap og notarialforretninger**. Ved notarialforretningene skjer det ingen arkivering av dokumenter og ved vigslar og partnerskap består saksdokumentene i dag bare rent unntaksvis av andre dokumenter enn prøvingsattesten og bekreftelse av tidspunkt for vigsel/partnerskap. Innsynet vil av disse grunner være begrenset til det som fremgår av journalen og registreringen inn i vårt saksbehandlingssystem. For vigslar og partnerskap foretatt før folkeregisterene overtok prøvingen av ekteskapsvilkårene mener vi reglene om taushetsplikt for personlige forhold, offentlighetsloven § 13 og forvaltningsloven § 13, ikke vil medføre noen utvidelse i forhold til dagens regler. Vi kan for øvrig opplyse at denne domstol årlig foretar over 25 000 notarialforretninger.

I henhold til utkast til forskrift § 3 er **skifteloven** en av rettspleielovene. Dette innebærer at offentlighetsloven ikke gjelder gjøremål som behandles etter denne loven, jf offentlighetsloven § 2 fjerde ledd. I høringsbrevet er det imidlertid sitert fra Ot.prp. nr 102 (2004-2005) side 118 første og annen spalte hvor det fremgår at departementet tar sikte på å gi forskrift om at offentlighetsloven likevel skal gjelde for enkelte gjøremål som er hjemlet i en av rettspleielovene. Dødsfallregistrering er spesielt nevnt i den forbindelse. Vi kan ikke se at dette er fulgt opp i forskriftsutkastet § 3. Problemstillingen er heller ikke nærmere omtalt i høringsbrevet. Selv om vi slutter oss til at dødsfallsregistrering bør håndteres på samme måte som øvrige gjøremål etter skifteloven, finner vi derfor å knytte enkelte kommentarer til dette.

Innledningsvis vil vi påpeke at begrepet dødsfallregistrering ikke er benyttet i skifteloven og at det heller ikke er nærmere beskrevet i høringsbrevet. Dersom denne delen av skiftebehandlingen

skal omfattes av offentlighetsloven, bør derfor begrepet presiseres nærmere i forskriften. Det må således fremgå om dette kun gjelder dokumentene som innkommer i forbindelse med at dødsfallet meldes, jf skifteloven § 12a eller om det gjelder alle dokumenter frem til skifteform er fastsatt. Det bør også presiseres hvilke konkrete opplysninger som er offentlige samt hvordan disse skal gjøres tilgjengelig.

Når et dødsfall meldes, består saken som hovedregel av tre dokumenter:

- Begravelsesbyråets brev hvor dødsfallet meldes
I dette dokumentet fremgår blant annet avdødes navn, adresse, fødselsnummer, statsborgerskap, sivilstand og tidspunkt for når et eventuelt ekteskap er inngått herunder ektefellens navn og fødselsnummer. I tillegg oppgis trossamfunn, om avdøde skal kremeres eller gravlegges samt tid og sted for seremonien. I den grad begravelsesbyrået har mottatt opplysninger om ektepakt, testament og hvem som er arvinger, oppgis også dette.
- Legeerklæring som bl a inneholder opplysninger om dødsårsak
Denne videresendes til offentlig lege når dødsfallet er ferdigregistrert. Kopi oppbevares ikke av retten.
- Rettens brev "Melding om dødsfall" som sendes til kirkegårdsmyndigheten, folkeregisteret og trygdekontoret (NAV). Med unntak av dødsårsak og opplysninger om ev. arvinger, inneholder meldingen i stor grad de samme opplysningene som er nevnt i brevet fra begravelsesbyrået.

Det kan også reises spørsmål om det forhold at det **ikke** er opprettet ektepakt eller testament er taushetsbelagt slik at rubrikkene hvor dette skal fremgå, alltid må sladdes. En sladding kan uansett skape spekulasjoner ved at det f eks sladdes flere linjer med arvingers navn enn det antall arvinger den som krever innsyn tror avdøde hadde.

Vi vil også påpeke at enkelte begravelsesbyråer i hovedsak tilbyr seremoni i tilknytting til en bestemt trosretning. Det bør på denne bakgrunn også vurderes om begravelsesbyråets navn bør være unntatt fra offentlighet.

Samtlige dokumenter på dette stadium inneholder således taushetsbelagte opplysninger, jf offentlighetsloven § 13 og domstolloven § 63a. Det vil derfor eventuelt kun være deler av dokumentet som kan gjøres offentlig tilgjengelig. En særskilt bestemmelse om at dokumentene er offentlig kan derfor lett bli mer villedende enn veiledende.

Opplysningene det her er tale om vil av flertallet av de pårørende oppfattes å tilhøre den private sfære. Selv om deler av opplysningene kan unntas offentlighet etter en konkret vurdering, er det en fare for at dette vil det skape en unødvendig usikkerhet som igjen kan medføre at de pårørende vegrer seg for å gi alle relevante opplysninger på dette stadium av saken. Dette kan typisk være opplysninger om det foreligger ektepakt, testament og navn på arvinger. Dersom de pårørende unnlater å gi disse opplysningene til begravelsesbyrået, vil dette forsinke den videre behandlingen av saken. Dette vil også medføre merarbeid for retten som må innhente opplysningene i ettertid.

Dersom dødsfallsregistrering skal omfatte perioden frem til skifteform er fastsatt, vil bl a følgende dokumentene være omfattet i tillegg til de som er omtalt over:

- brev hvor pårørende begjærer formues- eller bankboksfullmakt
- rettens brev hvor slik fullmakt gis

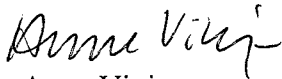
- begjæring om preklusivt proklama
- brev hvor det fremgår at testament bestrides
- begjæring om uskifte (hvor blant annet avdødes og ev gjenlevende ektefelles formue og gjeld er spesifisert)
- begjæring om overtakelig av arv og gjeld hvor ev testament og ektepakt samt navn og personopplysninger om arvingene fremkommer

Vi kan ikke se at dokumentene eller rettens gjøremål på dette stadium, står i en annen stilling enn gjøremålene i skifteloven for øvrig. De bør derfor behandles etter det samme regelverket.

På dette tidspunktet er det ikke avklart om dødsboet skal skiftes privat eller offentlig eller hvem som av andre grunner kan ivareta avdødes interesser. Den konkrete vurderingen av hva som er offentlig, må derfor foretas av skiftemyndigheten alene.

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at det foretas mellom 5 000 og 6 000 dødsfallregistreringer i Oslo per år. I 2006 utgjorde dette ca 41 000 saker på landsbasis.

Med hilsen

Anne Vinje
Fung. sorenskriver

Vedlegg: Melding om dødsfall, Byråmelding om dødsfall

